

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně

Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobců:

a) X
sídlem náměstí X

b) X
sídlem X

c) X
sídlem X

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Petrem Svobodou, Ph.D.
sídlem Aranžerská 166, 190 14 Praha 9

proti

žalovanému:

Ministerstvo životního prostředí
sídlem Vršovická 1442/35, 100 10 Praha 10

za účasti:

X
sídlem X
zastoupena JUDr. Tomášem Těmínem, Ph.D.
advokátem AK Těmín, s.r.o., sídlem Karlovo náměstí 28, 120 00

Praha 2

o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2019, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 19. 12. 2019, č. j. X, a rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 26. 7. 2019, č. j. X, se zrušují pro vady řízení a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit každému z žalobců na náhradě nákladů řízení částku 7 960 Kč k rukám JUDr. Petra Svobody, Ph.D., advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osobě na řízení zúčastněné se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Samostatnými žalobami podanými v zákonné lhůtě se žalobci domáhali přezkumu shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jejich odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 26. 7. 2019, č. j. X, sp. zn. X. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byla osobě zúčastněné na řízení podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), udělena výjimka ze zákazů daných k ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v souvislosti se záměrem „Hornická činnost v dobývacím prostoru x“ a byly stanoveny omezující podmínky.
2. Protože se jednalo o věci skutkově a právně spolu související, jednotlivé žaloby směřovaly proti témuž rozhodnutí a byly v podstatě stejného obsahu, soud je v souladu s § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), spojil ke společnému projednání a rozhodnutí.
3. Správní řízení bylo zahájeno dne 26. 7. 2018, kdy osoba zúčastněná na řízení požádala o udělení výjimky z ochranných podmínek pro zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Bylo žádáno o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v kategorii kriticky ohrožených, silně ohrožených a ohrožených dle přílohy číslo 2 a 3 Vyhlášky ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, v souvislosti se záměrem „Hornická činnost v dobývacím prostoru X“. Výjimka byla žádána pro jeden druh zvláště chráněné rostliny a třináct druhů zvláště chráněných živočichů. Záměrem byla těžba výhradního ložiska čediče v dobývacím prostoru X včetně sanačních a rekultivačních prací. Osoba zúčastněná na řízení k žádosti přiložila biologické hodnocení záměru z roku 2018 a biologický průzkum oblasti z roku 2016 vypracované X, záměr těžby v dobývacím prostoru X, dokument k problematice suroviny v dobývacím prostoru X a stavu ve zdrojích kameniva, prodloužení závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí ze dne 15. 2. 2017, č. j. X (dále jen „stanovisko X“), a závazné stanovisko

k ověření souladu ze dne 23. 3. 2017, č. j. X. Krajský úřad zařadil do spisu posudek České geologické služby ze dne 30. 10. 2017.

4. Do řízení se jako účastníci přihlásila občanská sdružení - žalobci b) a c). Žalobce b) dne 2. 9. 2018 navrhl k zařazení do spisu řadu dokumentů, zejména skupinu důkazů obsahující odborná vyjádření X k posouzení biotopů a dopadu záměru na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v lokalitě X z předchozího zastaveného řízení o povolení výjimky [viz body 16., 1. - 2. a 17. - 22. na str. 8 až 9 prvostupňového rozhodnutí] a skupinu důkazů týkající se negativních vlivů obnovení hornické činnosti poukazující zejména na poškození domů v Postřelné (část města Jablonné v Podještědí) clonovými odstřely [viz body 3. až 14. na str. 9 prvostupňového rozhodnutí]. Z navrhovaných podkladů zařadil krajský úřad do spisu pouze publikaci Flóra a vegetace neovulkanických vrchů X, X, Xa X autora X, ostatní dokumenty krajský úřad do spisu nedoplňl. Krajský úřad nevyhověl ani návrhu účastníka řízení X ze dne 1. 10. 2018 zařadit do spisu veškerý spisový materiál z předchozího zastaveného řízení. Žalovaný b) a c), osoba zúčastněná na řízení a účastník X se ve správním řízení vyjádřili, dotčené obce X a žalobce a) nikoliv, krajský úřad sice nepřevzal do projednávaného řízení jejich vyjádření z předchozího zastaveného řízení o povolení výjimky, avšak vzal na vědomí přetrvávající nesouhlas samospráv obou dotčených obcí s obnovou těžby.
5. Výsledkem řízení před krajským úřadem bylo vydání rozhodnutí ze dne 11. 12. 2018, č. j. X, kterým byla výjimka dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny osobě zúčastněné na řízení udělena do 31. 12. 2050. Proti rozhodnutí se odvolali žalobci a obec velký X. Žalovaný uvedené rozhodnutí rozhodnutím ze dne 3. 5. 2019, č. j. X (dále jen „zrušující rozhodnutí“), zrušil a věc vrátil krajskému úřadu k novému projednání.
6. Poté co bylo účastníkům umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, vydal dne 26. 7. 2019 krajský úřad v pořadí druhé rozhodnutí č. j. X, kterým osobě zúčastněné na řízení povolil výjimku dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny s platností do doby ukončení těžby a následné sanace a rekultivace v dobývacím prostoru X v souladu s rozhodnutím příslušného Státní báňského úřadu o povolení těžby dle plánu otvírky a přípravy k dobývání. Výrokem I. krajský úřad povolil osobě zúčastněné na řízení výjimku podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů chráněných dle vnitrostátního práva a výrokem II. povolil výjimku podle § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů, které jsou chráněny podle práva Evropských společenství, za současného uložení podmínek výkonu povolované činnosti [viz body 1) - 11) na str. 2 až 4 prvostupňového rozhodnutí].
7. Krajský úřad polemizoval s požadavkem žalovaného vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí, aby identifikoval veřejný zájem na ochraně přírody z pohledu přírodní hodnoty jako takové, nikoliv jen z pohledu vlivu na předmětné zvláště chráněné druhy a jejich biotopy odděleně. Vázán právním názorem žalovaného identifikoval veřejné zájmy ochrany přírody a krajiny spočívající v ochraně jedinců a biotopů zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin, ochraně lesních porostů jako významných krajinných prvků a ochraně významných přírodních ekosystémů, nevyhodnotil však žádné z nich jako natolik významné, aby činily z části kopce X dotčené záměrem jedinečný fenomén v rámci regionu, státu či EU. Nenalezl žádné navazující benefity spočívající v rekreační, kulturní či sociální hodnotě či v environmentálních službách, které by lokalita kopce X mohla poskytovat.

8. Ve vztahu k výroku I. krajský úřad vyjmenoval jednotlivé zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin, které jsou chráněny podle vnitrostátního práva, stanovil významnost těchto druhů v rámci lokality, regionu a státu, a konkrétně uvedl, jaký vliv na ně realizace záměru bude mít. Dospěl k závěru, že při dodržení stanovených podmínek a opatření bude míra negativního vlivu záměru na populace zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů zanedbatelná či malá. Krajský úřad zvážil, že všechny uvedené druhy se vyskytují i v jiných, záměrem nedotčených částech kopce X, kterým lze přiřadit vysoký veřejný zájem na ochraně přírody. Naopak plochám, těžbou již dotčeným, přiřadil nižší stupeň významu z hlediska veřejného zájmu na ochraně přírody, neboť zde budou zvláště chráněné druhy dotčeny plošně i kvalitativně omezeně. Dopad záměru na lesní ekosystémy bude taktéž plošně i významově omezený. Dále uvedl, že kromě zájmu ochrany přírody byly při rozhodování posouzeny veřejné zájmy souvisejících s těžbou nerostných surovin v dobývacím prostoru X. Poukázal na skutečnost, že za situace, kdy osoba zúčastněná na řízení není právním nástupcem předchozího majitele lomu a není držitelem povolení k hornické činnosti, je případná povinnost sanace a rekultivace lomu v současnosti nevymahatelná. Vzhledem v rozsahu a charakteru záměru jej krajský úřad posoudil za šetrný způsob využívání přírodních zdrojů, v souladu s veřejným zájmem na dobývání výhradních ložisek nerostných surovin za současného zachování výrazné většiny ložiska pro budoucí generace s možností odpisu zásob ve vrcholové části dobývacího prostoru, která je ekologicky nejceněnější. Konstatoval, že na území Libereckého kraje je dle krajských Zásad územního rozvoje i celostátní Politiky územního rozvoje plánována výstavba a modernizace dopravní infrastruktury, pro jejíž realizaci je stavební kámen strategickou surovinou a jeho zajištění v místě potřeby je ve veřejném zájmu. Veřejný zájem osoby zúčastněné na řízení na hospodárném využití ložiska čediče zvyšuje skutečnost, že se jedná o roztěžený lom, který je nadstandardně dopravně dostupný po železnici. Takto identifikovaný veřejný zájem snižuje negativní postoj obcí známý krajskému úřadu z předchozího správního řízení. S odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 28. 11. 2014, č. j. 59 A 107/2013-118, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251, dovodil, že nesouhlas obcí se záměrem je daleko více než potřebou ochrany zvláště chráněných druhů a jejich biotopu založen na ochraně občanů před případnou zátěží způsobenou obnovou těžby v dobývacím prostoru X, a proto v řízení o udělení druhové výjimky snižují veřejný zájem na hospodárném využití ložiska čediče pouze minimálně. Dopad obnovy těžby v dobývacím prostoru X na obyvatele dotčených obcí byl posouzen v procesu X jako přijatelný a bude řešen v navazujícím správním řízení o povolení hornické činnosti. Na základě výše uvedeného krajský úřad výjimku ze zákazu pro vyjmenované zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny pro záměr osoby zúčastněné na řízení udělil.
9. Ve vztahu k výroku II. krajský úřad vyjmenoval jednotlivé zvláště chráněné druhy živočichů podle evropského práva, stanovil významnost těchto druhů v rámci lokality, regionu a státu, a konkrétně uvedl, jaký vliv na ně realizace záměru bude mít. Dospěl k závěru, že při dodržení stanovených podmínek a opatření bude míra negativního vlivu záměru na populace zvláště chráněných druhů živočichů zanedbatelná či malá. K odůvodnění závěru, že veřejný zájem osoby zúčastněné na řízení na realizaci záměru převažuje nad veřejným zájmem ochrany přírody na zachování lokality bez zásahu, krajský úřad odkázal na odůvodnění výroku I. Veřejný zájem ekonomického charakteru spatřoval krajský úřad ve skutečnosti, že vytěžený stavební kámen pro stavbu železnic a silnic bude

sloužit pro ekonomický rozvoj Libereckého kraje, což dokladoval obsahem krajských Zásad územního rozvoje a celostátní Politiky územního rozvoje. Vycházeje z posudku České geologické služby vyhodnotil tento ekonomický veřejný zájem jako naléhavý, neboť bez otevření dalšího ložiska nebude v horizontu několika desítek let možné zajistit kvalitativně ani kvantitativně dostatečné množství stavebního kamene dané kvality v Libereckém kraji. Záměr jako takový posoudil krajský úřad jako souladný s koncepčním dokumentem Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje. Znovu konstatoval, že snížení veřejného zájmu žadatele nesouhlas samospráv dotčených obcí je v řízení o udělení druhové výjimky minimální. Vzhledem ke kladnému stanovisku X byly vyhodnoceny dopady na obyvatele dotčených obcí a jejich životní prostředí jako přijatelné, a není předmětem správního řízení o udělení druhové výjimky je znovu posuzovat. Při posuzování neexistence jiného uspokojivého řešení krajský úřad vycházel z toho, že osoba na řízení zúčastněná navrhovala záměr hornické činnosti v dobývacím prostoru X v jediné variantě, která byla rovněž posouzena v rámci procesu X. Navrhovanou variantu záměru krajský úřad posoudil s ohledem na způsob těžby a dopravy za řešení nejspokojivější s nejmenšími možnými dopady na zvláště chráněné druhy. Krajský úřad pak hodnotil, zda lze veřejný zájem na těžbě čediče docílit jiným uspokojivým řešením, které by bylo reálné, aniž by došlo k těžbě v dobývacím prostoru X. Vycházel při tom z posudku České geologické služby, ze kterého plyne, že potřebu stavebního kamene nelze pokrýt navýšením těžby na ostatních ložiscích v Libereckém, Královéhradeckém ani Ústeckém kraji z důvodu špatné kvality suroviny, zvýšeného nárůstu nákladů automobilové dopravy či z důvodu že se nacházejí v chráněných územích. Jediným v současné době provozovaným lomem v Libereckém kraji, kde se produkuje kamenivo stejné kvality, je kamenolom X, který je však zatížen tektonickými poruchami snižujícími kvalitu kamene, frakce pro kolejová lože se zde vyrábí minimálně a je těžko dopravně přístupný bez napojení na dálnici či silnici I. třídy. Krajský úřad vycházel z biologického hodnocení z roku 2018 X jako stěžejního podkladu vypracovaného v souladu s § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny, jehož závěry nebyly jinými podklady ve spise zpochybněny, a zhodnotil, že realizace záměru osoby zúčastněné na řízení při dodržení stanovených podmínek a opatření neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu zvláště chráněných druhů z hlediska jejich ochrany. Krajský úřad se dále na základě pokynu žalovaného ve zrušujícím rozhodnutí zabýval tím, zda lze na řízení o druhové výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny vztáhnout judikaturu Soudního dvora EU k otázce neexistence alternativního řešení podle čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích. Dospěl k závěru, že nikoliv, neboť podmínky podle čl. 6 odst. 4 a podle čl. 16 směrnice o stanovištích obsahují sice podobné požadavky, ale vztahují se k řízením zcela odlišným, v prvním případě se jedná o hodnocení dopadů záměru na lokalitu soustavy Natura 2000 a v případě druhém hodnocení dopadů záměru na zvláště chráněné druhy dle evropského práva. Na základě výše uvedeného krajský úřad výjimku ze zákazu pro vyjmenované zvláště chráněné druhy živočichů podle § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny pro záměr osoby zúčastněné na řízení udělil.

10. V další části rozhodnutí krajský úřad odůvodnil jednotlivé stanovené podmínky pro zajištění minimalizace dopadů a podmínek přežití populací vyjmenovaných zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a vypořádal připomínky a námitky žalobce b) a c) a účastníka správního řízení Lesy České republiky, s. p. a osoby zúčastněné na řízení.
11. Proti rozhodnutí krajského úřadu se žalobci odvolali. Žalovaný podaná odvolání zamítl a rozhodnutí potvrdil napadeným rozhodnutím. Žalovaný vyslovil nesouhlas s právním

názorem krajského úřadu ohledně sanace a rekultivace. Vzhledem k tomu, že v rámci hodnocení veřejného zájmu na straně realizace záměru tuto skutečnost krajský úřad nehodnotil, nesprávnost závěru krajského úřadu žalovaný blíže nerozebíral, jelikož tato vada neměla vliv na předmětnou správní úvahu o veřejném zájmu a nezpůsobila její nezákonnost či nesprávnost. Ke správní úvaze krajského úřadu týkající se identifikace veřejného zájmu na záměru osoby zúčastněné na řízení a jeho poměřování s veřejným zájmem na ochraně přírody žalovaný uvedl, že v se podstatě držela nastíněných vodítek obsažených ve zrušujícím rozhodnutí. Správní úvaha krajského úřadu na sebe logicky navazovala a nevybočovala ze zákonných mantinelů, rozhodnutí se příhodně vypořádalo s aktuálními podklady. Správní úvaha krajského úřadu ohledně hodnocení vlivu na zájmy ochrany přírody se opírala o předložené biologické hodnocení, které nebylo v řízení relevantně zpochybněno. Krajský úřad přezkoumatelným způsobem zdůvodnil, proč jednotlivé listiny týkající se posouzení biotopů a dopadu záměru na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů navrhované účastníky do spisu nezařadil a žalovaný neshledal tuto správní úvahu nezákonnou. K posouzení podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení žalovaný uvedl, že krajský úřad nejprve odmítnul jeho názor respektovat, nicméně následně přistoupil k požadované správní úvaze, při tom se držel mantinelů nastíněných v předchozím zrušujícím rozhodnutí a vycházel ze spisové dokumentace, když žalobci nedoložili ani netvrdili žádné jiné konkrétní řešení. K odvolací námitce, že krajský úřad odmítl zařadit do spisu dokumenty týkající se negativního vlivu realizace záměru na obyvatele dotčených obcí a jejich majetek, žalovaný obecně přisvědčil požadavku odvolatelů, avšak uvedl, že danou správní úvahu krajského úřadu nelze označit za nezákonnou, neboť k rozhodným skutečnostem (širší souvislosti lokality, vliv na obyvatelstvo, ekonomické zájmy obcí) i přes to přihlédl. Vzhledem k tomu, že ve správním řízení nebyly závěry posudku České geologické služby relevantně zpochybněny, krajský úřad postupoval správně, když z něj vycházel a nevyhověl požadavku odvolatelů na zpracování oponentního posudku. Žalovaný neshledal žádné zásadní vady v biologickém hodnocení. Na základě uvedených skutečností žalovaný konstatoval, že rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a je věcně správné.

II. Žaloba

12. Žalobci založili svou aktivní procesní legitimaci na tvrzení, že jako účastníci předcházejícího správního řízení byli postupem krajského úřadu a žalovaného zkráceni na svých procesních právech způsobem, který mohl mít za následek nezákonné rozhodnutí. Dále žalobce a) tvrdil, že byl jako obec napadeným rozhodnutím zkrácen na právu na samosprávu, do nějž patří i ochrana biotopů zvláště chráněných druhů a rostlin a živočichů, žalobce b) a žalobce c) tvrdili, že byli napadeným rozhodnutím oni sami jako občanská sdružení a zároveň jejich členové žijící v dotčeném území zkráceni na právu na příznivé životní prostředí.
13. Nejprve žalobci v obecné rovině vytýkali krajskému úřadu, že se odchýlil od závazných právních názorů vyslovených žalovaným v prvotním zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 5. 2019, přičemž žalovaný tento postup akceptoval a tím se i sám žalovaný od svých předchozích právních závěrů odchýlil, aniž by účastníkům řízení dal možnost na obrat v názorech reagovat či uplatnit důkazní návrhy. Žalobci proto považovali napadené rozhodnutí za překvapivé.
14. V prvním žalobním bodu žalobci vytýkali krajskému úřadu, že paušálně odmítl listiny předkládané ve správním řízení [viz seznam podkladů uvedený v bodu V.2.b) žalob] vzít jako podklady pro rozhodnutí a porušil tím zásadu procesní rovnosti a zásady týkající se

vedení správního spisu. Žalobci předkládaný návrh X na zřízení přírodní rezervace ze dne 25. 1. 2017 představoval relevantní podklad pro rozhodnutí, protože se týkal území, které bezprostředně sousedí s prostorem plánované těžby. Žalobci považovali za nesprávný názor krajského úřadu, že v řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny se provádějí jen důkazy, které mají souvislost s druhovou ochranou, neboť správní orgán byl v uvedeném řízení povinen provést důkazy směřující ke zjištění jiného veřejného zájmu včetně těch okolností, které veřejný zájem na těžbě snižují, a proto měly být zjišťovány, prokazovány a váženy škodlivé vlivy clonových odstřelů na zdraví, majetek, příznivé prostředí a kvalitu a pohodu života obyvatel žijících v sousedství těžby. Žalobci předkládané podklady se týkaly stejného území a velmi podobného záměru, což vyplývá i ze stanoviska X ze dne 15. 2. 2017, č. j. X, kterým bylo prodlouženo závazné stanovisko X z roku 2011, byly tedy nesprávně krajským úřadem považovány za neaktuální. Nadto krajský úřad některé z podkladů předchozího řízení do spisu zařadil, a to zmiňované prodloužené stanovisko X a také posudek České geologické služby ze dne 30. 10. 2017. Žalobci současně žalovanému vytýkali, že se odchýlil od svého předchozího právního názoru ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 5. 2019, když odmítnutí těchto podkladů a zdůvodnění ze strany krajského úřadu aproboval, protože se dostal do přímého rozporu se svým předchozím právním názorem vysloveným ve zrušovacím rozhodnutí a tím porušil legitimní očekávání žalobců, že jejich návrhy na doplnění podkladů budou v dalším řízení krajským úřadem i žalovaným zohledněny. Listiny předkládané žalobci ve správním řízení oponovaly podkladům, k nimž přihlížel krajský úřad, byly tak způsobilé pozměnit celkový pohled správních orgánů na skutkový stav věci. Žalobci navrhli, aby soud k prokázání důvodnosti námitek provedl k důkazu listiny předkládané ve správním řízení.

15. Ve druhém žalobním bodu žalobci krajskému úřadu vytýkali, že nezohlednil pokyn žalovaného vyslovený ve zrušujícím rozhodnutí, aby řádně identifikoval, konkretizoval a poměřoval jednotlivé veřejné zájmy. Krajský úřad s odkazem na rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 11. 2014, č. j. 59 A 107/2013-118, odmítl zohlednit záporný veřejný zájem v podobě negativních vlivů těžby (zejména hluku, prachu, vibrací a zvýšené dopravní zátěže) na místní životní prostředí a kvalitu života obyvatel žijících v dotčených obcích a na jejich sociální, kulturní a rekreační rozvoj, z důvodu, že byly hodnoceny v procesu X. Krajský úřad tak porušil § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, který mu dle interpretace žalobců ukládá zohlednit jak veřejné zájmy, které mají pro společnost kladnou hodnotu (tj. zajištění kameniva pro stavební účely), tak ty okolnosti, které mají záporný vliv na ostatní, kolidující veřejné zájmy (např. na veřejné zdraví, kvalita života, sociální a rekreační rozvoj dotčených obcí), a které tak veřejné zájmy s kladnou hodnotou snižují. Krajský úřad zcela selektivně pominul, že v okolí kopce X v minulosti vedly dvě turistické stezky, což dokládá jeho rekreační a turistický potenciál, a že dotčené obce, místní spolky a obyvatelé se aktivně účastní správních řízení týkajících se kopce X již téměř 10 let, což je dokladem sociální hodnoty lokality, zatímco potřebu kameniva z dobývacího prostoru X posuzoval předpojatě pozitivně s výhledem do budoucna. V návaznosti na to žalobci vytýkali žalovanému, že se odchýlil od svého předchozího právního názoru ve zrušujícím rozhodnutí, když aproboval správní úvahu krajského úřadu.
16. Ve třetím žalobním bodu žalobci krajskému úřadu vytýkali, že v rozporu se zrušujícím rozhodnutím žalovaného znovu popřel povinnost osoby zúčastněné na řízení sanovat a rekultivovat předmětný dobývací prostor. Žalobci rovněž vytýkali žalovanému, že

v napadeném rozhodnutí na jedné straně znovu posoudil jako nesprávný uvedený závěr krajského úřadu, ale na druhé straně protože nebylo v rámci hodnocení veřejného zájmu k této skutečnosti přihlíženo, nesprávnost závěru krajského úřadu nemohla mít vliv na správnost či zákonnost správní úvahy o veřejném zájmu. Žalobci argumentovali, že existující právní povinnost osoby zúčastněné na řízení k sanaci a rekultivaci předmětného dobývacího prostoru plynoucí z § 31 odst. 5 zákona č. 44/1988, o ochraně a využití nerostného bohatství (dále jen „horní zákon“), je významným hlediskem pro celkové vážení veřejných zájmů podle § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny. Proto mohla mít úvaha krajského úřadu, že je vhodné těžbu povolit, aby sanace a rekultivace byla v budoucnu vymahatelná, významná nejen pro zákonnost správního uvážení ale i výsledného rozhodnutí o povolení výjimky.

17. Ve čtvrtém žalobním bodu žalobci namítali, že krajský úřad nerespektoval právního názor žalovaného ve zrušujícím rozhodnutí, podle kterého bylo nutné při výkladu pojmu jiné uspokojivé řešení ve smyslu § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny vycházet ze závěrů rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2016, sp. zn. 7 A 141/2011-55, rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40, a přiměřeně použít judikaturu Soudního dvora EU ve věci C-239/04 a C-182/10 a výkladové příručky Evropské komise k čl. 6 odst. 4 směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“). Krajský úřad se dopustil vadného správního uvážení, když při posuzování využitelnosti lomů v Libereckém, Ústeckém a Kralovéhradeckém kraji vycházel pouze z posudku České geologické společnosti ze dne 30. 10. 2017, který jednostranně vyložil tak, že těžba v dobývacím prostoru X je prakticky nezbytná k tomu, aby stavby (zejm. kolejové a silniční) v Libereckém kraji byly v budoucích letech zásobovány kvalitním kamenivem. Krajský úřad pochybil, když v rámci posuzování jiného uspokojivého řešení odmítl zhodnotit v přiměřeném rozsahu potenciální lomy s čedičem v celé České republice, popřípadě v blízkém zahraničí a když se z hlediska budoucí potřeby kameniva konkrétní kvality nezabýval reálnými záměry staveb silnic a železnic v Libereckém kraji, ale toliko přihlédl ke koridorům předvídaným územně plánovací dokumentací Libereckého kraje. Krajský úřad tendenčně argumentoval, že jediný kamenolom v Libereckém se srovnatelnou kvalitou kameniva Košťálov – Stružinec nemá přímé napojení na dálnici či silnici I. třídy, to nemá totiž ani kamenolom v X. I argument krajského úřadu, že v sousedním Ústeckém kraji je z celkových 18 využívaných ložisek 10 těsně před ukončením těžby, považovali žalobci za tendenční, neboť z něj plyne, že 8 disponibilních ložisek čediče nestojí před ukončením těžby. Žalobci žalovanému následně vytkli, že v napadeném rozhodnutí v rozporu se svým původním právním názorem akceptoval, že krajský úřad při prokazování neexistence jiného uspokojivého řešení přihlédl k tomu, že byla předložena jediná varianta záměru, že potřebu stavebního kameniva nelze pokrýt navýšením těžby v ostatních ložiscích a k nemožnosti dovozu požadované kvality suroviny z Libereckého, Ústeckého a Kralovéhradeckého kraje.
18. V pátém žalobním bodu žalobci žalovanému vytýkali, že zpochybňoval závěry žalovaného vyslovené ve zrušujícím rozhodnutí o velmi vysoké přírodní hodnotě kopce X, o vysokém výskytu zvláště chráněných druhů chráněných právem ES a o jedinečnosti jejich biotopů. Dle žalobců se krajský úřad při posuzování vlivů na zvláště chráněné druhy a jejich biotop na kopci X dopustil řady chyb, které spočívaly v argumentaci, že v dotčeném území nebyla vyhlášena evropsky významná lokalita, v nekonkrétní a nepodložené domněnce o ubývání druhů či snižování druhové rozmanitosti, v ignoranci vysokého výskytu 3 kriticky a 13

silně ohrožených druhů a v zamlčení možnosti vhodné péče o lokalitu, která by bránila sukcesi. Žalobci vytknuli žalovanému, že se v napadeném rozhodnutí odchýlil od svého předchozího právního názoru o přírodní hodnotě kopce X a akceptoval jeho nerespektování ze strany krajského úřadu.

19. V šestém žalobním bodu žalobci krajskému úřadu vytýkali, že v rozporu s právním názorem žalovaného obsaženým ve zrušujícím rozhodnutí dovodil znovu přednostní důkazní sílu biologického hodnocení před ostatními důkazy, což je v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů. Pod vlivem tohoto chybného názoru pak krajský úřad posuzoval klíčovou právní otázku dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska jeho ochrany ve smyslu § 56 odst. 1 věta druhá zákona o ochraně přírody a krajiny, když přihlédl jen k biologickému hodnocení, zatímco ostatní podklady ve spise neuznal za relevantní a celou řadu dalších žalobci navrhaných podkladů k této problematice do spisu vůbec nezařadil. Žalobci zdůraznili, že zejména jimi předkládaná vyjádření X, ke kterým krajský úřad nepřihlédl, byla zcela relevantní nejen v dřívějším správním řízení o záměru těžby v dobývacím prostoru X i v aktuálně projednávané věci. V návaznosti na to žalobci vytýkali žalovanému, že se odchýlil od svého předchozího právního názoru ve zrušujícím rozhodnutí, když aproboval tento vadný procesní postup krajského úřadu.
20. Ze všech výše uvedených důvodů navrhovali žalobci zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, dále žádali žalobci náhradu nákladů řízení.

III. Doplnění žaloby

21. Žalobce a) a žalobce b) spolu s doplněním žaloby dodali také upravený výčet listin, které krajský úřad odmítl zařadit do spisu jako podklady pro rozhodnutí, a navrhovali provedení těchto důkazů v soudním řízení.
22. K předkládaným listinám vypracovaným X [viz body 1., 2. a 9. až 14. seznamu příloh doplnění žalob] žalobci uvedli, že jejich autor je držitelem autorizace ke zpracování biologických hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny s dlouholetou praxí a specializací na výzkum neovulkanických vrchů v Libereckém kraji. X v nich vyjádřil závěry významné pro posouzení přírodní hodnoty kopce X a jeho stanovišť, jeho druhové rozmanitosti a vlivů těžby v dobývacím prostoru X na přirozený vývoj a biotopy zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin, které odporovaly závěrům obsaženým v biologickém hodnocení X z roku 2018, jež bylo rozhodujícím odborným podkladem pro prvostupňové rozhodnutí. Byť se předkládané listiny vztahovaly k dřívějším správním řízením o záměru těžby v dobývacím prostoru X, byly dle žalobců použitelné i v projednávaném správním řízení. Aktuální záměr těžby je totiž svojí kapacitou a rozsahem shodný se záměry z let 2011 a 2014, což bylo potvrzeno i v prodloužení stanoviska X ze dne 15. 2. 2017, a biologická hodnocení záměru z roku 2014 a z roku 2018 jsou co do podstaty také shodná, což potvrdil i jejich X. Závěry X jsou v rozporu s biologickým hodnocením X z roku 2018 v otázce vysoké přírodní hodnoty kopce X vyplývající z jeho mimořádné druhové rozmanitosti, rušení zvláště chráněných živočichů vlivy z těžby a nepřímých vlivů z těžby v podobě rozpadu a ruderalizace navazujících lesních biotopů. Z uvedených důvodů měl krajský úřad přijmout předložené listiny jako důkazy a vypořádat se s podstatou jejich zjištění a závěrů. Dále žalobci zpochybnili objektivitu biologického hodnocení X z roku 2018, neboť jeho zpracování bylo zadáno osobou zúčastněnou na řízení a bez jejího souhlasu nemůže do dobývacího prostoru vstoupit žádný nezávislý odborník.

23. Dále žalobci předložili listiny týkající se negativních vlivů hornické činnosti v dobývacím prostoru X, které se vyskytly v minulosti v podobě poškození domů v Postřelné [viz body 3. až 8. seznamu příloh doplnění žalob]. Žalobci jimi zamýšleli prokázat reálné riziko negativních dopadů těžby v rámci aktuálního záměru na zdraví, majetek, příznivé životní prostředí a kvalitu života obyvatel žijících v sousedství těžby, což jsou dle žalobců negativní důvody sociálního a ekonomického charakteru snižující veřejný zájem na těžbě ve smyslu § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny. Žalobci vysvětlili, že Okresní soud v Liberci v řízení vedeném pod sp. zn. 21 C 225/2006 vyhověl žalobě na náhradu škody způsobené na domu č. p. X v X v podobě trhlin ve zdivu, přičemž stěžejními důkazy byly dva znalecké posudky, které prokázaly, že uvedená škoda byla v roce 2003 způsobena trhacími pracemi metodou clonových odstřelů. Vlastník poškozeného domu informoval o pravomocném rozsudku a o znaleckých posudcích Obvodní báňský úřad v Liberci a krajský úřad a upozornil je a další správní orgány, že uvedený rozsudek a znalecké posudky vyvracejí názor státní báňské správy o tom, že otřesy z clonových odstřelů v dobývacím prostoru X nemohly způsobit škodu na domech v sousedních obcích. Žalobci dále předložili vyjádření k seismice dotčené oblasti, v němž na základě uvedených podkladů vysvětlili, že geologické podloží v širším okolí dobývacího prostoru je díky tektonickým zlomům nestabilní, v důsledku čehož se otřesy z clonových odstřelů přenášely v minulosti vibracemi v podloží i na poměrně velké vzdálenosti. Žalobci dovodili, že clonové odstřely v dobývacím prostoru X budou i v budoucnu způsobovat poškození domů v okolních obcích.

IV. Vyjádření žalovaného

24. V písemném vyjádření k žalobám žalovaný zejména odkázal na napadené rozhodnutí, zejména ve vztahu k námitkám týkajícím se rozhodnutí krajského úřadu, kde se napadeným aspektům věnoval. Dále konstatoval, že dospěl k názoru, že krajský úřad v podstatě respektoval názor vyjádřený žalovaným v předchozím zrušujícím rozhodnutí. A pokud se krajský úřad dopustil jistých pochybení, neměla vliv na zákonnost rozhodnutí.
25. K žalobnímu bodu týkajícímu se podkladů pro vydání rozhodnutí žalovaný uvedl, že ve zrušujícím rozhodnutí nepožadoval výslovně zařazení předmětných listin do spisu, nýbrž přezkoumatelné zdůvodnění, pokud tak krajský úřad v novém projednání neučiní. Krajský úřad svůj postup přezkoumatelně zdůvodnil.
26. K námitkám týkajícím se veřejného zájmu, resp. jiných naléhavých důvodů žalovaný opět odkázal na napadené rozhodnutí, konkrétně str. 10. Podle žalovaného se krajský úřad zabýval jasně a přezkoumatelně vlivy na jednotlivé zvláště chráněné druhy, vyhodnotil přírodní hodnotu celého území a dospěl k závěru, že část kopce dotčená záměrem má nižší stupeň významu, protože zvláště chráněné druhy budou dotčeny jen omezeně. Krajský úřad k požadované úvaze přistoupil, nově do spisu vložil dokument Flóra a vegetace neovulkanických vrchů X, X, Xa X, tím krajský úřad právní názor žalovaného respektoval, ač s ním nesouhlasil.
27. Žalovaný dále uvedl, že krajský úřad argumentaci ohledně sanace a rekultivace neuzavřel, v rámci hodnocení veřejného zájmu na straně realizace záměru však tuto skutečnost nehodnotil. Žalovaný se zabýval nesprávností závěru krajského úřadu, ale i jejím vlivem na samotné rozhodnutí s tím, že nedospěl k závěru o nezákonnosti této úvahy.
28. Pokud žalobci namítali, že akceptoval absenci posouzení jiných variant záměru, absenci přehlednutí k relevantní judikatuře ESD, odmítnutí zhodnotit jiné potencionálních lomy s tím, že krajský úřad vycházel jen z posudku České geologické služby, žalovaný opět odkázal na napadené rozhodnutí, v němž konstatoval, že krajský úřad sice nejprve

odmítnul jeho názor respektovat, následně ale přistoupil k požadované správní úvaze, při tom vycházel ze spisové dokumentace, když žalobci nedoložili ani netvrdili žádné jiné konkrétní řešení. Podle žalovaného se krajský úřad držel mantinelů nastíněných v předchozím zrušujícím rozhodnutí.

29. K otázce přírodní hodnoty lokality kopce X žalovaný opětovně odkázal na prvostupňové rozhodnutí, ve kterém se krajský úřad věnoval úvaze o přírodně hodnotě lokality. I přes nesouhlas s nastíněným právním názorem žalovaného krajský úřad pokyny respektoval, jeho úvaha je přezkoumatelná a věcně správná.
30. K důkazní síle biologického hodnocení žalovaný uvedl, že krajský úřad užil citace rozsudku Nejvyššího správního a Městského soudu v Praze, nedopustil se toho, že by *a priori* přisuzoval vyšší důkazní sílu biologickému hodnocení.
31. Doplnění žalob se vztahuje k důkazním prostředkům buď navrhovaným v žalobě, nebo listinám, které nebyly zařazeny do spisové dokumentace, přičemž žalobci rozvádějí důvody pro jejich zařazení. Podle žalovaného tyto skutečnosti nemají vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, a proto se k nim nebude vyjadřovat.
32. Žalovaný uzavřel, že nedošlo k vydání překvapivého rozhodnutí, neboť v prvotním zrušujícím rozhodnutí po krajském úřadu požadoval, aby své rozhodnutí přezkoumatelně zdůvodnil v souladu s nastíněnými mantinely. Krajský úřad se pokyny v podstatě řídil, pokud došlo k jistým pochybením, neměla vliv na zákonnost rozhodnutí krajského úřadu. Nedošlo tak k popření požadavků vyjádřených žalovaným ve zrušujícím rozhodnutí. Podle žalovaného jsou napadená rozhodnutí v souladu s právními předpisy, přezkoumatelná a věcně správná. Z uvedených důvodů žalovaný navrhoval, aby soud žaloby zamítnul jako nedůvodné.

V. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

33. Osoba na řízení zúčastněná podala k žalobám obsáhlé písemné vyjádření dne 17. 4. 2020. Předslala, že pokud se krajský úřad neřídil závazným právním názorem žalovaného, nejedná se o vadu řízení, neboť precizně odůvodnil, proč se bude primárně zabývat vlivy na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, nikoli na přírodu jako takovou. Přesto částečně respektoval závazný právní názor žalovaného a zabýval se celkovou přírodní hodnotou dané lokality. Závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 5 As 10/2013, hovoří o dotčení zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, nikoli o dotčení přírody jako takové.
34. Výklad procesních předpisů přednesený žalobci byl označen za formalistický. Krajský úřad na jednu stranu musel ctít správní praxi a ustálenou rozhodovací činnost, na druhou stranu čelil právnímu názoru žalovaného, který jí odporoval. K namítané nepředvídatelnosti postupu žalovaného, který neupozornil účastníky na změnu právního názoru, nedošlo. Správní orgán musí umožnit účastníkům řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, nikoli ke změně právního názoru, taková povinnost z § 36 či § 93 správního řádu nevyplývá, žalobci měli možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Judikát Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 286/2018 se na danou věc vůbec nevztahuje, neboť se týká legitimního očekávání ohledně možnosti využít opravný prostředek a zásady dvojinstančnosti správního řízení.
35. K námitkám týkajícím se nezařazení dokumentů a listin, jichž se dovolávali žalobci, osoba na řízení zúčastněná uvedla, že krajský úřad nebyl s odkazem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 6 As 73/2015, vázán důkazními

návrhy žalobců, důkazní břemeno v řízení leželo na osobě zúčastněné na řízení a ta ho unesla, všem účastníkům bylo umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. O všech podkladech žalobců krajský úřad pojednal v odůvodnění rozhodnutí a vysvětlil, proč z nich nelze vycházet.

36. Osoba zúčastněná na řízení se ztotožnila se závěry, pro které byly odmítnuty podklady X. Současně připustila, že daná lokalita bude dotčena určitou mírou imisí, tyto vlivy však byly vyhodnoceny v procesu X a není důvod, proč by měl krajský úřad vycházet z práce X a stavět ji proti stanovisku X a jeho platnému zezávacímu.

37. Dále nesouhlasila s tvrzením, že krajský úřad měl provést i jiné důkazy, než ty související s druhovou ochranou, tj. i důkazy směřující ke zjištění jiného veřejného zájmu včetně okolností snižujících veřejný zájem na obnovení těžby. I dle metodické informace žalovaného ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. X, v řízení dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny nemůže být komplexně posuzováno dotčení celé šíře veřejného zájmu na ochraně přírody a

krajiny. Je tedy nadbytečné brát do úvahy např. rozsudky týkající soukromoprávních nároků na náhradu škody údajně způsobených odstřely.

38. Výklad § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny ze strany žalobců je mylný, hovoří-li uvedené ustanovení o důvodech sociálního a ekonomického charakteru, jedná se o důvody, pro které je možné udělit výjimku z ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Většina podkladů se týkala předchozího těžebního záměru, který je nesrovnatelný. Krajský úřad neporušil zásadu procesní rovnosti a pracoval s podklady, které se týkaly předmětu řízení a byly relevantní. Stanovisko X včetně jeho zezávacího a posudek České geologické služby byly pro věc zásadní. Krajský úřad se podrobně vyjádřil ke každému navrhovanému důkazu a vysvětlil důvody, proč z podkladů nevycházel.

39. K námitkám, že nebyl zohledněn záporný veřejný zájem v podobě negativních vlivů těžby jako je hluk, prach, vibrace a dopravní zátěž, osoba na řízení zúčastněná uvedla, že krajský úřad vážil jednotlivé veřejné zájmy a identifikoval okolnosti, které význam toho kterého veřejného zájmu zvyšují či snižují. V tomto směru nelze rozhodnutí krajského úřadu ničeho vytknout, krajský úřad se zabýval i negativními stanovisky okolních obcí. Také se zabýval sociální hodnotou kopce X a jeho rekreačním a turistickým potenciálem, dospěl k závěru, že tyto hodnoty kopec X nemá. Žalobci zcela pomíjejí fakt, že záměr pokrývá jen zanedbatelné procento kopce a obavy z jeho odtěžení nemají opodstatnění. Protože si krajský úřad obstaral podklady, z nichž vyplývá, že je vyloučeno, aby byl dobývací prostor zrušen a zásoby čediče odepsány, jediným způsobem, jak navrátit i zbývající část kopce obyvatelstvu, je realizace projektu a provedení sanace a rekultivace. Krajskému úřadu nelze vyčítat, že sociální a rekreační hodnotu kopce X posuzoval za současného stavu, zatímco potřebu kameniva posuzoval s výhledem 20 až 30 let.

40. K otázce sanace a rekultivace osoba zúčastněná na řízení uvedla, že žalobci účelově manipulují se sdělením krajského úřadu ohledně této problematiky. Krajský úřad nevedl argumentaci tak, že je ve veřejném zájmu povolit těžbu, aby byla rekultivace v budoucnu vymahatelná. Krajský úřad správně korigoval dřívější nesprávné závěry žalovaného, že má již nyní povinnost rekultivovat plochy dotčené minulou těžbou. Zatím není aktivní plán sanace a rekultivace, který byl představen spolu s projektem, sanace a rekultivace je vázána na plán otvírky přípravy a dobývání. Povinnost po ukončení provozu provést sanaci a rekultivaci bude mít osoba zúčastněná na řízení v budoucnosti, za tím účelem bude

vytvářet finanční rezervu dle § 31 odst. 6 horního zákona. Pokud nebude záměr realizován, zůstane lom ve stávajícím nebezpečném stavu.

41. K námitkám, že krajský úřad pominul závěry rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 7 A 141/2011 a nepřihlédl k judikatuře Soudního dvora EU týkající se těžby surovin a soustavy Natura 2000, bylo konstatováno, že krajský úřad vysvětlil pojem jiné uspokojivé řešení a uvedl, jakým způsobem bude aplikovat tuto podmínku pro udělení výjimky. Záměr byl vždy navrhován v jediné variantě, a to v rámci procesu X, když jiná varianta není technicky i ekonomicky možná. Žádný jiný způsob, který by představoval jiné uspokojené řešení, neexistuje a krajský úřad nebyl oprávněn takový jiný způsob zjišťovat a posuzovat, osoba zúčastněná na řízení odkázala na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 6 As 73/2015. Požadavek přihlídnout k judikatuře Soudního dvora EU vytváří na krajský úřad tlak, v žádném jiném obdobném řízení nebyla judikatura vyžadována. Nepřihlédnutí k judikatuře nemůže být posuzováno jako procesní pochybení krajského úřadu.
42. K otázce existence jiného uspokojivého řešení osoba zúčastněná na řízení uvedla, že argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 202015, sp. zn. 6 As 73/2015, je nesprávná, neboť byl řešen případ, zda krajský úřad může v rámci řízení o výjimce posuzovat jiné varianty záměru, které byly v procesu X vyloučeny z posuzování. Žalobci přehlížejí, že v procesu X byla posuzována pouze jediná varianta záměru a žádná jiná nebyla vyloučena z posuzování.
Žalovaným bylo vydáno souhlasné závazné stanovisko k ověření souladu obsahu stanoviska k posouzení vlivů pro vedení záměru ze dne 23. 3. 2017, č. j. 21963/Env/17, většina synergických a kumulativních vlivů byla vypořádána v souvislosti s hodnocením dopadu záměru podle zákona č. 100/2001 Sb.
43. Osoba zúčastněná na řízení se dále vyjádřila k námitkám týkajícím se možnosti zásobování kamenivem pouze v sousedních krajích, nikoli v rámci ČR. Konstatovala, že tato otázka byla řešena posudkem České geologické služby jako vysoce odborná a krajský úřad nepochybil, pokud z tohoto podkladu vycházel. Je vyloučeno, aby byla provedena číselně podložená úvaha, neboť roční objem těžby je maximálním předpokladem, nikoli jistým pravidelným objemem těžby. Pokud je záměr posuzován s dobou trvání delší než 20 let, musí krajský úřad posuzovat toto výhledové období z hlediska budoucí potřeby kameniva, která se může časem měnit a vyvíjet. Jediným zdrojem, z něhož může čerpat při své úvaze, jsou koncepční dokumenty. V příslušných strategických dokumentech vydaných krajským úřadem i vydaných pro celou ČR se deklaruje vytváření územních podmínek pro zlepšení železničního a silničního spojení. Plánované stavby na území Libereckého kraje jsou ve veřejném zájmu, hlavní prioritou je převedením kamionové dopravy na železnici. V souvislosti s tím by se měla upřednostňovat doprava suroviny k plánovaným stavbám po železnici.
44. Argumentace týkající se ložiska X je účelová. Krajský úřad uvedeným způsobem argumentoval z důvodu negativních dopadů dopravy z ložiska Košťálov – Stružinec, jež jsou v přímém rozporu se zájmy ochrany přírody a krajiny. Skutečnost, že ložisko v předmětném dobývacím prostoru nemá také napojení na dálnici či silnici I. třídy je lhostejné, protože přímo u ložiska se nachází kolejová vlečka a dostatečně velké nádraží, aby bylo možné maximum objemu těžby dopravovat po železnici, což žadateli ukládá stanovisko X. K námitkám týkající se tendenční argumentace krajského úřadu, že v sousedním Ústeckém kraji je nadále 8 těžitelných ložisek, osoba zúčastněná na řízení

uvedla, že výpadek 10 ložisek nemůže být nahrazen tím, že zde bude ještě existovat zbývajících 8. Dle aktuálních informací České geologické služby je na území tohoto kraje výpadek ještě výraznější. Z kapitoly 3.2.8. Státní surovinové politiky ČR vyplývá potřeba zachovat vyváženost počtu využívaných ložisek, tudíž po ukončení postupně vytvořit územní předpoklady pro otvírku ložisek nových.

45. K námitkám týkajícím se přírodní hodnoty kopce X bylo poznamenáno, že krajský úřad nepopíral smysl druhové ochrany, protože ve svém rozhodnutí u každého jednotlivého druhu stanovil rozsáhlé podmínky, za kterých může žadatel do jejich biotopu zasáhnout či je ovlivnit. Osoba zúčastněná na řízení obstarala odborné zmapování okolních kopců, podle kterého kopec X není nikterak výjimečný. Že v dané lokalitě nebyla vyhlášena evropsky významná lokalita, je toho důkazem. Skutečnost, že se zde nachází 3 kriticky ohrožené a 13 silně ohrožených druhů, krajský úřad nezpochybnil, posoudil vše nezbytné ve smyslu § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny a dospěl k závěru, že do biotopu těchto druhů lze za stanovených podmínek zasáhnout.
46. Krajský úřad nepochybil, pokud z vyjádření X, které žalobci staví proti biologickému hodnocení, nevycházel. Pokud by krajský úřad mohl stav biotopu v určitém území dovozovat z jakýchkoliv podkladů, odborně neověřených, pozbylo by biologické hodnocení autorizované osoby smyslu. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2017, sp. zn. 7 Af 83/2017, vyplývá rozhodující význam biologického hodnocení, které může být zpochybněno především jiným biologickým hodnocením, nikoliv vyjádřeními o možném výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.
47. Ostatní konkrétní námitky směřované vůči rozhodnutí žalovaného osoba zúčastněná na řízení odmítla. Správní řád nezapovídá možnost změny právního názoru správního orgánu v pravomocně neukončeném řízení. Pokud budou dodrženy ostatní zásady správního řízení, pak je v zásadě možné, aby ke změně právního názoru došlo. Ve zrušujícím rozhodnutí žalovaný netrval na tom, aby byly předmětné podklady zařazeny do spisu, podstatné je, že krajský úřad se přezkoumatelným způsobem vypořádal s tím, proč tyto podklady do spisu nezařadil. Krajský úřad v rozhodnutí výslovně uvedl, že přihlížel i k negativnímu postoji okolních obcí a k vlivům těžby na obyvatelstvo a dospěl k závěru, že se může jednat o skutečnost snižující veřejný zájem na realizaci záměru. Současně argumentoval judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle které nesouhlas obcí nemůže být zásadním důvodem pro neudělení výjimky. Žalobci požadují zohlednit negativní vlivy těžby na životní prostředí, kvalitu života obyvatel a sociální a kulturní a rekreační rozvoj, neuvádějí nic o tom, že je třeba zohlednit negativní vlivy těžby na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, žalobci zneužívají řízení dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny k prosazení vlastních soukromých zájmů.
48. Ve vztahu k sanaci a rekultivaci osoba zúčastněná na řízení doplnila, že tato otázka nebyla rozhodující okolností při vážení veřejných zájmů. Tato povinnost vyplývá přímo ze zákona, což nebrání tomu, aby za daných okolností špatného stavu dobývacího prostoru bylo k této skutečnosti přihlédnuto i při vážení veřejných zájmů. Názorový rozpor mezi krajským úřadem a žalovaným se netýkal váhy sanace a rekultivace při vážení veřejných zájmů, ale spíše toho, zda má osoba zúčastněná na řízení právní povinnosti sanaci a rekultivaci provést, či zda se jedná o vymahatelnou povinnost. Tyto okolnosti nemají vliv na správní úvahu o veřejném zájmu. Zrušení dobývacího prostoru X není ani v případě rozhodnutí těžební organizace právně možné, protože nebyla provedena sanace a rekultivace, což ukládají platné zákony a předpisy. Jednalo by se o tzv. sanační těžbu.

49. Krajský úřad nemusel posuzovat jiné varianty záměru ve smyslu žalobci uváděného rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 73/2015. Při posuzování záměru nebyla opomenuta či vyloučena žádná další varianta, krajský úřad nebyl povinen posuzovat jinou variantu záměru, ani tak nesměl učinit, neboť by popíral proces posuzování vlivů dle zákona č. 100/2001 Sb. Neexistenci jiného uspokojivého řešení krajský úřad nemusel posuzovat, ani základě evropské judikatury, neboť se vztahovala ke směrnici o stanovištích, jež se týká soustavy Natura 2000, která se ale v lokalitě plánované realizaci záměru nenachází. Není pravdou, že by se krajský úřad odmítl zabývat jinými potencionálními lomy s čedičem, a pokud uvedl, že nebude posuzovat všechny potencionální lomy s čedičem, učinil tak oprávněně s ohledem na meze správního uvážení.
50. V závěru osoba zúčastněná na řízení znovu vyjádřila nesouhlas s argumentací žalobců o vysoké přírodní hodnotě kopce X. Pojem zájem ochrany přírody ve smyslu § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny je nutno vykládat pouze ve vztahu k jednotlivým zvláště chráněným druhům rostlin a živočichů, nikoli obecně k přírodě.
51. Podle osoby zúčastněné na řízení by měly být správní žaloby zamítnuty jako nedůvodné.

VI. Posouzení věci soudem

52. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. Dospěl k závěru, že žalobní námitky jsou z části opodstatněné.
53. Předmětem soudního přezkumu je napadené rozhodnutí žalovaného ve spojení s rozhodnutím krajského úřadu, se kterým tvoří jeden celek, ve věci udělení výjimky ze zákazů zasahovat do vývoje zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, včetně těch, které jsou předmětem ochrany podle evropského práva podle § 56 odst. 1, § 56 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny.
54. Nejprve se soud vysloví k obecným námitkám, v nichž žalobci vytýkali krajskému úřadu, že se odchýlil od závazných právních názorů vyslovených žalovaným ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 5. 2019, přičemž žalovaný tento postup akceptoval a tím se sám od svých předchozích právních závěrů odchýlil, aniž by účastníkům řízení dal možnost na obrat v názorech reagovat, proto je rozhodnutí překvapivé.
55. K dané otázce je třeba uvést, že žalobci se mohli před vydáním rozhodnutí v souladu s § 36 odst. 2 a odst. 3 správního řádu vyjádřit k podkladům rozhodnutí, reagovat na ně a uplatnit návrhy na doplnění dokazování. Poté co krajský úřad ve věci dne 26. 7. 2019 rozhodl, nebylo v odvolacím řízení dokazování ze strany žalovaného doplňováno, žalovaný postupoval podle § 90 odst. 5 správního řádu, odvolání zamítnul a rozhodnutí krajského úřadu potvrdil. Povinnost odvolacího orgánu postupovat před vydáním rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu je dle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu dána tehdy, pokud odvolací orgán nově pořizuje podklady. Tak tomu v souzené věci nebylo. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 As 286/2018-34, vyplývá, že obdobným způsobem má odvolací orgán postupovat také tehdy, pokud hodlá zaujmout jiný právní názor a posoudit zjištěný skutkový stav po právní stránce odlišně než správní orgán prvního stupně. V takovém případě musí účastníky řízení na možný odlišný právní

náhled na věc předem upozornit a dát jim možnost se k němu vyjádřit, pokud by pro ně nové právní posouzení mohlo být s ohledem na dosavadní průběh řízení překvapivé. Popsaný postup ze strany odvolacího orgánu je vyžadován v situaci, kdy odvolací orgán podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu prvostupňové rozhodnutí v odvolacím řízení mění. O takový případ se však v souzené věci také nejednalo. V žádném případě nedošlo k porušení zásady dvojinstančnosti řízení a žalobci nebyli zkráceni na právu na efektivní obranu proti důvodům, na základě kterých bylo o udělení výjimky rozhodnuto. Obsáhlé rozhodnutí krajského úřadu se vyjadřovalo k jednotlivým aspektům, které jsou v řízení o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny řešeny, přičemž krajský úřad se vyslovil i směrem k závazným právním názorům žalovaného obsažených v rozhodnutí ze dne 3. 5. 2018. Žalobci tak mohli se všemi uvedenými důvody rozhodnutí polemizovat a uplatnit vůči nim odvolací námitky. Bylo pak na žalovaném, pokud se snad v některých aspektech svého dříve vysloveného právního názoru nedržel, aby takový postup odůvodnil v napadeném rozhodnutí. Zcela zásadní pak je nikoli striktní dodržení dříve vysloveného právního názoru ze strany žalovaného, ale to, zda bylo napadené rozhodnutí žalovaného ve spojení s rozhodnutím krajského úřadu vydáno v souladu se zákonnými podmínkami pro udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny.

56. Výjimku z obecného zákazu škodlivě zasahovat do vývoje zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a do jejich biotopů (§ 49 a § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny) je dle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny možné povolit, a to buď v zájmu ochrany přírody, nebo v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody. Jestliže se jedná o rostlinný či živočišný druh, který je předmětem ochrany podle práva EU (to je v daném případě u několika druhů živočichů splněno – viz výrok II. rozhodnutí krajského úřadu), lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. V projednávané věci správní orgány dovodily, že je dán důvod podle § 56 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, tj. že výjimku lze povolit z jiných naléhavých důvodů veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí.
57. Z uvedeného vyplývá, že podmínky pro udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů se liší podle toho, zda se jedná o druhy podléhající ochraně též na úrovni práva ES. Pro tyto druhy je zákonem o ochraně přírody a krajiny stanovena vyšší úroveň ochrany, jedná se o transpozici čl. 16 směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“). Správní orgány měly ve vztahu ke zvláště chráněným druhům živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva ES, za úkol zkoumat kumulativní naplnění celkem čtyř podmínek: 1. existence naléhavých důvodů veřejného zájmu, 2. převaha tohoto veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody, 3. neexistence jiného uspokojivého řešení a 4. dosažení či udržení příznivého stavu jednotlivých druhů z hlediska jejich ochrany (v podrobnostech srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40; ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251, všechny rozsudky dostupné na www.nssoud.cz). Soud zdůrazňuje, že při rozhodování o výjimce dle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny je těžištěm správní uvážení, kdy správní orgán na jedné straně váží veřejný zájem, resp. jiné naléhavé důvody veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, a na straně druhé veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny, tedy právě citovaným ustanovením chráněný veřejný zájem na

ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich biotopů (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 As 10/2013-38; či ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251).

58. K procesní stránce řízení o udělení výjimky podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se podrobně vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40. Nejvyšší správní soud konstatoval, že odpovědnost za zjištění skutkového stavu leží dle § 3 správního řádu na správním orgánu, který řízení vede. Je to správní orgán, kdo opatřuje podklady pro rozhodnutí v souladu s § 50 odst. 2 správního řádu a po dotčených osobách vyžaduje předložení podkladů jen tehdy, stanoví-li tak právní předpis, dle § 6 odst. 2 správního řádu. Současně ovšem odkázal na svou dřívější judikaturu (zejm. rozsudek ze dne 23. 8. 2012, č. j. 9 As 30/2012-88), v níž dovodil, že v řízení o povolení výjimky ze zákonných zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny leží důkazní břemeno na žadateli, který musí předložit přesvědčivé podklady prokazující splnění výše uvedených zákonných podmínek, též s odkazem na odbornou literaturu. Ostatní účastníci řízení mají po celou dobu řízení právo se k žádosti i k předloženým podkladům vyjádřit ve smyslu § 36 odst. 2 správního řádu a podávat návrhy, včetně návrhů na provedení dalších důkazů v souladu s § 36 odst. 1 správního řádu. V souladu s § 36 odst. 3 věta před středníkem správního řádu musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Správní orgán sice není návrhy účastníků vznesenými během řízení vázán, jak vyplývá z § 52 správního řádu, musí se však v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat s jejich vyjádřeními, návrhy a námitkami a musí také popsat úvahy, kterými se řídil při hodnocení shromážděných podkladů, v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu. Má přitom dle § 50 odst. 4 správního řádu pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.
59. V prvním žalobním bodu žalobci shodně vytýkají krajskému úřadu porušení právě citovaných procesních zásad tím, že paušálně odmítl listiny předkládané ve správním řízení [viz seznam podkladů uvedený v bodu V.2.b) žalob] vzít jako podklady pro rozhodnutí, přičemž se ohradili proti důvodům, jimiž krajský úřad jejich nezařazení do spisu jako podkladů zdůvodnil. Současně žalovanému vytýkají, že se odchýlil od svého předchozího právního názoru ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 5. 2019, když odmítnutí těchto podkladů a zdůvodnění ze strany krajského úřadu aproboval.
60. V každém případě platí, že důkazními návrhy účastníků [konkrétně žalobce b), k jehož vyjádření se připojil žalobce c)] nebyl krajský úřad vázán, bylo však jeho povinností v souladu s § 52 věta druhá správního řádu a v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů a zákazem libovůle správního orgánu a procesní rovnosti účastníků řízení odpovědně vážit, které z navržených důkazů provede a jejich případné odmítnutí jasně, konkrétně, logicky a přesvědčivě zdůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009-48). V tomto duchu byl krajský úřad vázán zrušujícím rozhodnutím žalovaného, který předchází přístup krajského úřadu k podkladům, jichž se účastníci dovolávali, označil za nepřezkoumatelný (viz str. 11 zrušujícího rozhodnutí). Současně žalovaný krajskému úřadu předestřel svůj náhled na důkazní relevanci těchto podkladů. Ze str. 9 a 10 zrušujícího rozhodnutí vyplývá, že odmítnutí předmětných podkladů en bloc považoval žalovaný za nesprávné, když konstatoval, že předmětné dokumenty se vztahují k totožnému záměru realizovanému na totožné lokalitě. Žalobcům lze přisvědčit, že žalovaný v napadeném rozhodnutí svůj

odklon od těchto dříve vyslovených názorů nevysvětlil, z tohoto pohledu je odůvodnění jeho rozhodnutí nepřesvědčivé.

61. Úvahy krajského úřadu, na nichž bylo založeno odmítnutí podkladů, s nimiž se žalovaný plně ztotožnil, považuje soud za nesprávné, v rozporu s podstatou předkládaných podkladů, a to v části týkající se podkladů X. Závěr, že nebude přihlédnuto k návrhu na vyhlášení zvláště chráněného území – přírodní rezervace X ze dne 25. 1. 2017 a návrhu na zřízení tří zvláště chráněných území na území Libereckého kraje ze dne 19. 1. 2017 X, krajský úřad odůvodnil tím, že jde o soukromý návrh, zřizování zvláště chráněných území není předmětem řízení a přírodní rezervace je navrhována mimo dotčené území. S tímto hodnocením se soud neztotožnil. Skutečnost, že se jedná o návrh na vyhlášení zvláště chráněných území ze strany soukromé osoby, bez dalšího relevanci těchto podkladů nesnižuje. Konstatování krajského úřadu, že území, kde je přírodní rezervace navrhována, je mimo území, které bude přímo dotčeno záměrem žadatel, není odůvodněno a především těmito podklady neodpovídá, jsou v nich též uvedeny pozemky dotčené posuzovaným záměrem hornické činnosti (namátkou p. č. X, část p. č. X, viz též mapový podklad obsažený v návrhu na vyhlášení přírodní rezervace). Přestože zřizování zvláště chráněného území nebylo předmětem probíhajícího řízení, nebylo možné *a priori* vyloučit relevanci těchto podkladů, neboť i těmito listinami se účastníci snažili prokázat nejen přírodní hodnotu záměrem nedotčené části kopce X, ale také vyvrátit závěry o vlivu těžby na biotu zvláště chráněných rostlin a živočichů.
62. Ostatní vyjádření X označená na str. 9 rozhodnutí krajský úřad odmítl, protože šlo ve stručnosti řečeno o podklady neaktuální, nevztahující se k záměru v předkládané podobě, který doznal změn, nic nového do řízení nepřinášející, s tím, že se jedná o vyjádření osoby, která není účastníkem řízení, reagující na stav a průběh předchozího řízení a listiny, které nejsou součástí spisu. S takovým zevšeobecňujícím odůvodněním se soud nemohl ztotožnit. Především je třeba uvést, a to v obecné rovině tak, jak to učinil krajský úřad, že podklady se týkají prakticky stejného území a velmi podobného záměru – těžby kamene z výhradního ložiska s kapacitou 840 000 t/rok s dotčením pozemků v rozsahu 10,88 ha za užití clonových odstřelů. V tomto směru žádné konkrétní odlišnosti záměru krajský úřad neidentifikoval. Pokud argumentoval tím, že od roku 2011, resp. 2013 došlo ke změnám v předloženém záměru i k úpravě výčtu a míry ovlivnění druhů, pro které se řízení vede, opět zde soud postrádá konkrétní odůvodnění, že odborná vyjádření X, kterých se účastníci dovolávali, nejsou ani přiměřeně použitelná právě z toho důvodu, že se výhradně týkají posouzení biotopů a dopadu záměru na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, kterých se výjimka v probíhajícím řízení netýká, a zcela se míjejí s nově pořízeným biologickým hodnocením X z roku 2018, případně se výhradně týkají skutečností, ke kterým nebylo možné přihlédnout. Obecný závěr o neaktuálnosti těchto vyjádření lze pak jednoduše vyvrátit poukazem na závěry prodloužení platnosti stanoviska X ze dne 15. 2. 2017, č. j. X. Jeho vydání bylo odůvodněno právě tím, že u daného záměru hornické činnosti nedošlo k podstatným změnám záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace X a vývoji nových využitelných technologií. Zcela pravdivé není ani tvrzení krajského úřadu, že se jedná o vyjádření k dokumentům, které nejsou součástí spisu v daném řízení. Namátkou vyjádření X ke stanovisku X ze dne 27. 5. 2011 je sice staršího data, stěží je však možné toto vyjádření označit za nesouvisející s předmětem řízení, pokud krajský úřad v rozhodnutí argumentuje mj. vydáním stanoviska X a jeho závěry, i tím, že platnost tohoto stanoviska byla prodloužena. Přestože se i v ostatních případech jedná o vyjádření X z předchozích let,

nelze je bez dalšího *en bloc* považovat za irrelevantní. Jednalo se o listiny obsahující řadu odborných zjištění, včetně těch, které se týkaly dopadu obnovení těžby na biotopy zvláště chráněných rostlin a živočichů, jimiž byly už v minulosti zpochybňovány výsledky biologických hodnocení a závěry o naplnění zákonných podmínek pro udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Tyto skutečnosti musely být krajskému úřadu známy z předchozího správního řízení, kdy se obsahem těchto dokumentů zabýval (viz rekapitulace správního řízení o předchozí žádosti osoby zúčastněné na řízení o udělení výjimky vedené v letech 2020 až 2017 na str. 7 zrušujícího rozhodnutí). Za stavu, kdy rovněž biologické hodnocení X z roku 2018, které bylo v řízení považováno za stěžejní podklad, především čerpá a navazuje na závěry předchozích biologických hodnocení (k tomu viz str. 4, 6 a též str. 142 zmíněného biologického hodnocení), nelze dospět k závěru, že předešlá odborná vyjádření X nemohou do řízení ničeho nového přinést a nejsou nezbytné pro posouzení věci. Krajský úřad zcela pominul, že těchto podkladů se účastníci dovolávali právě za účelem zpochybnění důkazů předložených osobou na řízení zúčastněnou jako žadatelem, zejména výsledků biologického hodnocení a dopadů záměru na přírodu na kopci X. V tomto směru se soud ztotožnil s žalobní argumentací. Argument krajského úřadu, že se jedná o vyjádření osoby, která není účastníkem řízení, je také lichý. Krajskému úřadu bylo nejen z podání účastníků, ale také z předchozí úřední činnosti zřejmé (opět viz rekapitulace správního řízení o předchozí žádosti), že účastníci řízení se na vyjádření X odvolávají na podporu svých argumentů proti udělení výjimky s tím, že k odborným otázkám nejsou schopni se sami vyjadřovat. Jednalo se tak o listinná odborná vyjádření osoby, jejichž odborných poznatků ostatně neváhal krajský úřad v řízení využít, když jako podklad pro vydání rozhodnutí hodnotil též starší dokument z roku 2015 Flóra a vegetace neovulkanických vrchů X, X, Xa X (X, X), jehož autorem byl právě X.

63. Pokud jde o další skupinu důkazů, tedy důkazy týkající se negativních vlivů obnovení hornické činnosti, zejména ohledně dřívějšího poškození domů v X (část města Jablonné v Podještědí) clonovými odstřely, jež byly v rozhodnutí krajského úřadu označeny pod pořadovými čísly X. až X. (pozn. soudu podklady uvedené v rozhodnutí krajského úřadu neodpovídají zcela výčtu listin, které v seznamu důkazů uvedli žalobci pod č. X až X doplnění žalob), soud námitkám žalobců nepřisvědčil. Naopak se ztotožnil s jejich hodnocením ze strany krajského úřadu a za zčásti přílehlavou považuje argumentaci osoby zúčastněné na řízení. Jak vyplývá z rozsudku zdejšího soudu ze dne 28. 11. 2014, č. j. 59 A 107/2013-118, a navazujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251, v řízení o udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou prováděny především důkazy směřující k posouzení otázky, zda a nakolik bude ovlivněn zákonem chráněný veřejný zájem na ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Úkolem správních orgánů v řízení o udělení výjimky dle uvedeného ustanovení nemůže být komplexní zhodnocení a posouzení dotčení celé šíře veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny, neboť to vskutku není předmětem tohoto řízení. Posouzením vlivu záměru hornické činnosti na životní prostředí jako takové se zabývalo závazné stanovisko X ze dne 16. 9. 2011, č. j. X, jehož platnost byla prodloužena Ministerstvem životního prostředí dne 15. 2. 2017, pod č. j. X, které nadále hodnotilo vliv záměru za souladný se zájmy na životním prostředí. S krajským úřadem se soud dále ztotožňuje v tom směru, že v navazujícím řízení o povolení k hornické činnosti vedeném příslušným obvodním báňským úřadem, kterým dosud osoba na řízení zúčastněná nedisponuje, budou případně posuzovány škodlivé vlivy hornické činnosti z pohledu vlivu odstřelů, seismiky atd., kdy v souladu s § 10 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti,

výbušninách a o státní báňské správě, ve spojení s § 6 odst. 3 vyhlášky Českého báňského úřadu č. 104/1988 Sb. musí být k žádosti o povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek doloženo mj. stanovisko podle zvláštního právního předpisu, pokud má být zpracováno, přičemž takovým stanoviskem je v dané věci právě stanovisko X, včetně jeho prodloužení platnosti. Jak vyslovil soud již ve svém předchozím rozsudku, „[z]átěž pro obyvatelstvo není předmětem řízení o výjimce podle § 56 ZOPK“.

64. Dále soud uvádí, že pokud § 56 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny hovoří o důvodech sociálního a ekonomického charakteru, jedná se nepochybně o důvody, pro které je možné udělit výjimku z ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, nikoli o důvody, pro které by výjimka neměla být udělena. Výlučně takto však dle názoru soudu argumentace žalobců nevyznívá. Žalobci uváděli, že předmětné důkazy se týkají škodlivých vlivů clonových odstřelů a tyto negativní dopady mají být vzaty v potaz v rámci celkového vážení veřejných zájmů ve smyslu § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny. Tímto způsobem v podstatě krajský úřad postupoval, když negativní vlivy těžby na okolí (žalobci hovoří o vlivu na zdraví, majetek, příznivé životní prostředí a kvalitu a pohodu bydlení) nikterak nepopíral a vážil je (viz str. 23 a 38 rozhodnutí). Za situace, kdy se jednalo o důkazy týkající se negativních vlivů těžby v předmětném dobývacím prostoru před téměř 20 lety, byť též při využití clonových odstřelů, jak žalobci namítali, nelze krajskému úřadu vytýkat, že k těmto listinám nepřihlížel a negativní vlivy obnovy těžby na zájmy obyvatelstva žijícího v sousedství těžby, nepochybně reprezentované též zjištěným negativním postojem obcí [viz setrvalý postoj žalobce a)] zohlednil obecně, bez bližšího zjišťování podrobností týkajících se převážně škod vzniklých na jednotlivých nemovitostech v Postřelné. Soud tedy neshledal na straně krajského úřadu pochybení, pokud odmítl vzít za podklady rozhodnutí listiny ohledně poškození domů v Postřelné.
65. Lze uzavřít, že první žalobní bod soud shledal zčásti důvodným. Jeho důvodnost mohl soud posoudit na základě obsahu spisového materiálu, aniž by musel provést dokazování všemi listinami, kterých se žalobci dovolávali. Krajský úřad postupoval ve vztahu ke shora definované skupině listinných důkazů v rozporu se zákonem, jeho závěry, o něž opřel odmítnutí přihlídnout k odborným vyjádřením a dalším písemnostem X, nebyly správné a logické. Tímto však soud vlastní hodnocení těchto nesprávně pominutých důkazů nepředjímá. V důsledku tohoto postupu skutkový stav nebyl zjištěn řádně v souladu s § 50 odst. 3, § 52 věta druhá správního řádu. Toto procesní pochybení krajského úřadu, které žalovaný v napadeném rozhodnutí aproboval, posoudil soud jako vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, jež z řízení vzešla.
66. S hodnocením podkladů, včetně odmítnutí některých účastníky řízení označených listin, souvisí žalobní bod týkající se důkazní síly biologického hodnocení a výkladu s touto problematikou související judikatury.
67. Povinnost osoby zúčastněné na řízení jako žadatele předložit jako součást žádosti o výjimku tzv. biologické hodnocení vyplývá z § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny. Náležitosti biologického hodnocení stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou, takovým prováděcím předpisem je vyhláška č. 395/1992 Sb. Biologické hodnocení může v souladu s § 45i odst. 3 uvedeného zákona provádět pouze autorizovaná osoba, tj. odborně způsobilá osoba, která je držitelem zvláštní autorizace udělované Ministerstvem životního prostředí. K povaze biologického hodnocení se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 9. 2017, č. j. 7 As 83/2017-47, z něhož krajský úřad vycházel. Z uvedeného rozsudku vyplývá, že „s ohledem na výše uvedené zákonné zakotvení biologického hodnocení

(srov. § 67 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny) je dále zřejmé, že toto hodnocení je při postupu podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny stěžejním podkladem, z něž správní orgány vychází (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 11. 2010, č. j. 1 Ao 5/2010-169). To samozřejmě nevylučuje, aby byl tento podklad zpochybněn jiným relevantním podkladem. Takový podklad však stěžovatel nepředložil. Stěžovatel v řízení nepředložil žádné biologické hodnocení ve smyslu § 67 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, které by vypracovala autorizovaná osoba dle § 45i odst. 3 téhož zákona. Listiny předložené stěžovatelem (zpravidla se jedná o vyjádření fyzických osob o výskytu, resp. možném výskytu zvláště chráněných živočichů v okolí výstavby) nemají povahu kvalifikovaného biologického hodnocení. Žalovaný i městský soud (srov. 7 až 11 rozsudku) se přitom těmito listinami důkladně zabývaly a neshledali, že by relevantně zpochybňovaly závěry uvedené v biologickém hodnocení RNDr. V., s čímž se ztotožňuje i zdejší soud. Městský soud a žalovaný se zabývali námitkami směřujícími do předmětného biologického hodnocení a správně dovodili použitelnost tohoto hodnocení v daném řízení.“

68. Ačkoli platí ve správním řízení zásada volného hodnocení důkazů, mají určité důkazy v některých typech řízení svou zásadní, zákonem předvídanou roli, jako je tomu právě v případě biologického hodnocení, které žadatel v řízení vedeném podle § 56 zákon o ochraně přírody a krajiny předkládá. Pokud jde o obecný výklad významu biologického hodnocení, včetně užití shora citovaných judikатурních závěrů, nelze krajskému úřadu ničeho vytknout.
69. Pokud jde o úvahy o důkazní hodnotě biologického hodnocení ve světle ostatních hodnocených podkladů ve spise (tj. zejména dokument Flóra a vegetace neovulkanických vrchů Ralsko, Lipka, X a X autora X a vyjádření účastníků), tyto dle názoru soudu obstojí. Zmíněné podklady byly hodnoceny jako nevyvracející závěry biologického hodnocení o dosažení či udržení příznivého stavu zvláště chráněných rostlin a živočichů nikoli výhradně proto, že by se nejednalo o biologická hodnocení ve smyslu § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny. Byly tak hodnoceny proto, že dle jejich obsahu tyto podklady poukazují na nedostatky hodnocení či hodnotí kopec X způsobem, který není v odborném rozporu s biologickým posudkem. Jestliže se k právě uvedeným závěrům, vůči kterým žalobci nebrojí konkrétními výtkami, přidruží fakt, že se nejednalo o důkazy rozsahu a kvality biologického hodnocení ve smyslu § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny, byly úvahy krajského úřadu ve vztahu k jiným podkladům, které vzal v potaz, relevantní.
70. Ovšem za situace, kdy krajský úřad nesprávně odmítnul přihlédnout k dalším odborným vyjádřením, jejichž autorem byl X, a zabývat se jimi, je jeho závěr, že žadatelem předložené biologické hodnocení nebylo relevantně zpochybněno, předčasný. V daném směru jsou námitky žalobců důvodné. Lze dodat, že ze shora citovaných judikатурních závěrů nevyplývá, že účastníky nabízená odborná vyjádření mohou být odmítnuta již jen proto, že nemají povahu biologického hodnocení ve smyslu § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny. Nejvyšší správní soud a před ním Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 A 193/2013-82, posuzovaly případ, kdy byla odborná vyjádření ve správním řízení hodnocena samostatně i ve spojitosti s jinými důkazy, a teprve poté, rovněž po vypořádání dalších námitek směřujících do závěrů biologického hodnocení, byl učiněn závěr o použitelnosti biologického hodnocení jako stěžejního podkladu pro udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny.
71. Soud ovšem musí zároveň odmítnout dílčí výhrady žalobců, které vůči biologickému hodnocení X uvedli. Nestrannost a objektivnost biologického hodnocení nemůže být

zpochybňována tím, že je to osoba zúčastněná na řízení, která si jako žadatel o výjimku vybrala a platila X jako zpracovatele biologického hodnocení. Jak bylo uvedeno shora, důkazní břemeno ohledně prokázání naplnění zákonných podmínek pro udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny tížilo osobu zúčastněnou na řízení jako žadatele. A bylo její povinností biologické hodnocení jako součást žádosti zajistit a k žádosti předložit, a to na svoje náklady. Nelze proto plněním zákonných povinností na straně osoby zúčastněné zpochybňovat objektivitu biologického hodnocení X. Skutečnost, že se jedná o osobu, která disponuje zvláštní autorizací udělovanou Ministerstvem životního prostředí ve smyslu § 45i odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny, by měla být dostatečnou zárukou odborné úrovně a objektivit biologického posouzení. Je pak úkolem krajského úřadu, resp. posléze žalovaného, aby posoudili, zda biologické hodnocení splňuje zákonem a prováděcím předpisem stanovené náležitosti a zda jeho závěry nejsou relevantně vyvráceny jinými důkazy. Poukazují-li žalobci na fakt, že do dobývacího prostoru nemůže jiný odborník legálně vstoupit, pak dle názoru soudu jen zdůrazňují důkazní hodnotu biologického hodnocení, které bylo vypracováno na základě několikaletého biologického průzkumu předmětného dobývacího prostoru X.

72. Posouzení dalších žalobních bodů je odvislé od toho, zda se shora uvedené procesní pochybení správních orgánů mohlo promítnout do řešení té které otázky, jež žalobci napadají. Protože se procesní pochybení týkalo odmítnutí důkazů, jimiž se žalobci snažili vyvrátit skutková zjištění ohledně stavu životního prostředí a zvláště chráněných druhů v dané lokalitě, včetně přírodní hodnoty kopce X a dopadu záměru do bioty zvláště chráněných druhů a její jedinečnosti, nebylo na místě, aby se soud zabýval žalobními námitkami týkajícími se hodnocení přírodní hodnoty kopce X a jejím promítnutím do správního uvážení ve smyslu § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Stejně tak bylo předčasné hodnotit závěry o míře dotčení veřejného zájmu na ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.
73. Pokud jde o správní uvážení o převaze veřejného zájmu, resp. jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru ve smyslu § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, žalobci namítali nerespektování právních názorů žalovaného obsažených ve zrušujícím rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2019. Zejména krajskému úřadu vytýkali, že zcela odmítl zohlednit záporný veřejný zájem v podobě negativních vlivů těžby na místní životní prostředí a kvalitu života obyvatel. Této problematice se již soud dotknul při vypořádání žalobních námitek, jimž žalobci zpochybňovali odmítnutí skupiny důkazů týkajících se negativních vlivů obnovení hornické činnosti. Soud tedy jen opakuje, že předmětem řízení o udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny nemůže být komplexní zhodnocení a posouzení dotčení celé šíře veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny a podrobné hodnocení imisí na kvalitu a pohodu bydlení obyvatel a rozvoj obcí. Identifikací jednotlivých partikulárních zájmů se krajský úřad zabýval, na str. 23 až 24 a dále na str. 37 až 38 se zabýval negativním vlivem záměru hornické činnosti, hodnotil i negativní postoj obcí, tyto okolnosti byly jednoznačně vnímány jako faktory svou podstatou snižující veřejný zájem na využívání ložiska. Krajský úřad ovšem v duchu závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251, vysvětlil, proč nesouhlas samospráv, který nebyl udělen z důvodu chránit území lomu jako biotop zvláště chráněných druhů, hodnotí jako minimální. Krajský úřad vysvětlil, že nevidí přímou vazbu mezi udělením výjimky a povolením těžby dle horního zákona či zahájením těžby, přičemž zdůraznil, že řada potřebných správních aktů byla pro daný záměr již udělena a

není známo, že by se samosprávy bránily např. souhlasu s vynětím pozemků určených k plnění funkcí lesa či závaznému souhlasnému stanovisku se zásahem do krajinného rázu dle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Těmto úvahám, vůči nimž žalobci nebíjí konkrétními námitkami, nelze v rámci správního uvážení upřít logiku. Krajský úřad pak hodnotil zájmy na ochraně obyvatel a místního životního prostředí, nepopíral, že tu takové negativní vlivy těžby jsou. Dle přesvědčení soudu však zcela logicky uvážil, že s ohledem na jejich komplexní vyhodnocení v procesu X (srov. body [13] a [14] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 8. 2012, č. j. 1 As 47/2012-38), kdy byly vyhodnoceny jako přijatelné, nemají zásadní, převažující vliv při vážení protichůdných veřejných zájmů.

74. Další dílčí argumenty žalobců se týkaly hodnocení rekreační, kulturní a sociální hodnoty kopce X. Není důvodná námitka, že krajský úřad nerespektoval závazný právní názor žalovaného ve zrušujícím rozhodnutí a tyto aspekty by při vážení kolidujících veřejných zájmů ignoroval. Krajský úřad se těmito hledisky zabýval na str. 15 a 16 svého rozhodnutí a dospěl k závěru, že tyto hodnoty kopec X nemá. Výhrady ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nedostatečné procesní aktivity krajského úřadu nejsou důvodné, sami žalobci se v daném směru dovolávají obecně známých skutečností. Pokud se dovolávají existence značených turistických stezek v minulosti, tato skutečnost nemůže vyvrátit fakt, že do části, kde je vymezen dobývací prostor, je vstup zakázán, přičemž zbylá část kopce je těžce dostupná mimo cesty a jde o náročnější výstup. Tato zjištění žalobci nikterak nezpochybňují. Nesouhlas samospráv a spolků ještě není dokladem významné sociální hodnoty kopce, v tomto směru krajský úřad hodnotil, že kopec, kde těžba probíhala až do roku 2003, není místem setkávání občanů, nejsou zde naučné stezky, poutní místa, křížky, apod. Stěží tak lze hovořit o významném sociální či kulturní hodnotě či potenciálu kopce X do budoucna. Dle názoru soudu nelze krajskému úřadu vyčítat, že tyto úvahy založil na základě zjištění stavu na kopci za současně daného stavu. Pokud tyto hodnoty krajský úřad nenalezl v současné době, kdy těžba výhradního ložiska v dobývacím prostoru X téměř 17 let neprobíhá, stěží je opodstatněná argumentace o takovém potenciálu do budoucna, jak tvrdí žalobci. Krajskému úřadu pak v žádném případě nelze vytýkat, že potřebu kameniva hodnotil s výhledem na 20 až 30 let, nelze hovořit o selektivním zjišťování skutkového stavu. Takový přístup je logický již jen s ohledem na posuzovaný záměr hornické činnosti s časovým vymezením na cca 25 let a posuzování veřejného zájmu na využití tohoto výhradního ložiska nerostu ve světle koncepčních dokumentů, kterými byly Státní surovinová politika i Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje.
75. Soudu nic nebránilo vypořádat se s žalobními námitkami týkajícími se nerespektování závazného názoru žalovaného ohledně sanace a rekultivace vyjádřeného na str. 15 zrušujícího rozhodnutí. Žalovaný tehdy nesouhlasil s hodnocením krajského úřadu o nutnosti realizovat záměr povolení hornické činnosti v zájmu bezpečné sanace a rekultivace prostoru lomu.
76. Ve svém dalším rozhodnutí však již krajský úřad potřebu provést sanaci a rekultivaci výslovně nehodnotil tak, že je ve veřejném zájmu povolit hornickou činnost, resp., že je veřejný zájem na obnovení těžby, aby byla sanace a rekultivace provedena. Žalobci polemizují se závěry krajského úřadu uvedenými na str. 18 až 20 rozhodnutí, aniž by tuto skutečnost, zohledněnou žalovaným na str. 9 napadeného rozhodnutí, reflektovali. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí neplyne, že by krajský úřad hodnotil potřebu

sanovat a rekultivovat stávající prostor lomu jako parciální veřejný zájem zakládající či posilující veřejný zájem na těžbě kamene (viz str. 18 až 20 a zejména též závěrečná hodnocení na str. 16, 22 až 23 a 31 až 33). Pro tvrzení žalobců, že dle krajského úřadu je vlastně třeba těžbu povolit, aby sanace a rekultivace byla v budoucnu vymahatelná, soud nenalezl v napadených rozhodnutích oporu. Ačkoli žalobci uvádějí, že existující právní povinnost žadatele k sanaci a rekultivaci předmětného dobývacího prostoru plynoucí z § 31 odst. 5 horního zákona je významným hlediskem pro celkové vážení veřejných zájmů podle § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, nevyplývá z této obecné proklamace, jak jinak měly správní orgány podle žalobců tuto okolnost hodnotit. Námitky soud vyhodnotil jako neopodstatněné.

77. Vzhledem k tomu, že případná potřeba provést sanaci a rekultivaci nebyla výslovně hodnocena ve prospěch či naopak v neprospěch některého z identifikovaných veřejných zájmů, není na místě, aby se soud blíže zabýval polemikou krajského úřadu a žalovaného a posuzoval, zda a za jakých okolností, na základě jakých veřejnoprávních povolení a dle jakého plánu stíhá osobu zúčastněnou povinnost po ukončení provozu zajistit sanaci a rekultivaci pozemků dotčených těžbou. Pro úplnost soud dodává, že nepovažuje za chybu, zohlednil-li krajský úřad v rámci hodnocení charakteru záměru hornické činnosti v dobývacím prostoru, že jde o záměr šetrný co do plochy i co do využití zásoby suroviny, který bude probíhat v několika etapách a jehož součástí je průběžně činěná revitalizace.
78. V další části žalob žalobci shodně namítali nerespektování právního názoru žalovaného ve zrušujícím rozhodnutí ze strany krajského úřadu, pokud jde o výklad *pojmu jiné uspokojivé řešení* ve smyslu závěrů rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2016, č. j. 7 A 141/2011-55, a ve smyslu přiměřeného použití judikatury Soudního dvora EU a výkladových příruček Evropské komise k čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích.
79. Jednou z podmínek, která musí být pro udělení výjimky ze zákazů ve vztahu k zvláště chráněným druhům rostlin a živočichů chráněných podle evropského práva kumulativně splněna, je neexistence jiného uspokojivého řešení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40). Výklad tohoto pojmu podal Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 15. 9. 2016, č. j. 7 A 141/2011-55 v němž citoval předchozí závěry Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251, které navazovaly na obdobně koncipované podmínky čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích a rovněž judikaturu Soudního dvora EU k otázce neexistence alternativního řešení. Soud dává za pravdu žalovanému, že není na místě tato obecná východiska zcela odmítat, ale naopak je možné je brát jako přiměřené vodítko při výkladu pojmu neexistence jiného uspokojivého řešení, přestože se nejedná o ochranu lokalit soustavy Natura 2000. Odmítání právního názoru žalovaného obsaženého na str. 24 zrušujícího rozhodnutí a polemika krajského úřadu s názory žalovaného (viz str. 42 a 43 prvoinstančního rozhodnutí) však v dané věci nemohou být posouzeny jako vady s vlivem na zákonnost rozhodnutí. Soud se plně ztotožnil s názorem žalovaného na str. 11 napadeného rozhodnutí, totiž že podstatné je, že krajský úřad se naplnění této zákonné podmínky věnoval, posuzoval, zda existuje jiná varianta záměru a hodnotil též možnosti těžby, která by jinak zajišťovala uspokojení stejného veřejného zájmu (viz str. 38 až 41 rozhodnutí), jak k tomu byl veden žalovaným. Důkazem toho je, že žalobci následně se závěry krajského úřadu konkrétně polemizují.
80. Správní orgány správně vycházely z toho, že osoba na řízení zúčastněná navrhovala záměr hornické činnosti v dobývacím prostoru X v jediné variantě, která byla rovněž posouzena

v rámci procesu X. Z ničeho nevyplývá, že by měla existovat jiná varianta záměru žadatele, kterou by snad měly správní orgány v dané věci posuzovat jako jiné uspokojivé řešení. Soud v podrobnostech odkazuje na argumentaci krajského úřadu v posledním odstavci na str. 38. rozhodnutí. V tomto směru jsou výhrady žalobců naprosto obecné, žalobci neuvádějí, jaká jiná varianta záměru osoby na řízení zúčastněné provádět hornickou činnost v dobývacím prostoru (např. co do technického řešení) měla být takové konfrontaci vystavena. Je proto třeba odmítnout odkaz na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40, protože v tehdy posuzované věci Nejvyšší správní soud řešil otázku, zda správní orgány mohou v řízení dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny posuzovat i jiné varianty záměru, které byly v procesu EIA vyloučeny z posuzování. Uzavřel s tím, že pokud byla v procesu X pominuta určitá varianta záměru, která by mohla představovat jiné uspokojivé řešení, je správní orgán povinen ji posoudit v rámci rozhodování o výjimce. Taková situace však v projednávaném případě nenastala, v procesu X nebyla žádná z variant záměru vyloučena z posouzení z hlediska dopadu závěru na životní prostředí. Lze doplnit, že v prodloužení platnosti stanoviska X ze dne 15. 2. 2017, č. j. 63591/ENV/16, byla obsažena zmínka o tom, že nedošlo k vývoji nových technologií využitelných v záměru.

81. Krajský úřad se pak dle přesvědčení soudu podrobně věnoval posouzení tzv. nulové varianty, tedy hodnotil, zda lze veřejný zájem na těžby čediče docílit jiným uspokojivým řešením, které by bylo reálné. V rámci správního uvážení tyto skutečnosti hodnotil zcela v přiměřeném rozsahu. Nebylo pochybením, pokud krajský úřad při tomto odborném hodnocení vycházel z posudku České geologické služby ze dne 30. 10. 2017 jako jediného podkladu. Tento posudek totiž podává ucelený obraz o stavu zásob a těžby kameniva nejen v dané lokalitě Libereckého kraje, ale i sousedních krajích, a to na podkladě analýzy souboru relevantních dat s přihlédnutím ke konkrétním koncepčním dokumentům. Posudek byl vypracován Českou geologickou službou, která dle § 17 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, vykonává státní správu v oblasti geologické služby, tj. shromažďuje a poskytuje údaje o mj. geologickém složení území, ochraně a využití nerostných zdrojů, a je tedy subjektem nanejvýš povolaným se k dané problematice vyjádřit.
82. Pokud žalobci závěry krajského úřadu zpochybňují tím, že se nezabýval možností zásobování kamenivem z jiných lomů než těch v Libereckém, Ústeckém a Královohradeckém kraji, pak je jejich argumentace v rozporu s tím, co sami dříve připustili, tj. že se jednalo o posouzení v rámci správní úvahy krajského úřadu v přiměřeném rozsahu hodnocení. Žalobci pak nepřicházejí s žádnými tvrzeními, natož důkazy zpochybňujícími tyto úvahy krajského úřadu založenými na odborném posouzení problematiky Českou geologickou službou. Zcela nepřipadný je v této souvislosti právě odkaz na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40. Jak již soud uvedl, tento rozsudek se týkal potřeby hodnotit v řízení o výjimce i variantu záměru, která nebyla hodnocena v procesu X, nikoli potřeby hodnotit tzv. nulovou variantu, tedy neprovedení záměru.
83. Soud musí odmítnout i námitky jednostranného a selektivního výkladu posudku České geologické služby ze strany krajského úřadu. Pokud jde o výtku, že absentují číselně podložené úvahy o potřebě objemu kameniva kvality podle normy ČSN EN 13450 pro reálně plánované záměry, souhlasí soud s argumentací osoby zúčastněné na řízení. Podle názoru soudu jde zcela nad rámec potřeb správní úvahy o neexistenci jiného uspokojivého,

aby byla provedena číselně podložená úvaha o potřebě kameniva kvality podle normy ČSN EN 13450 pouze v návaznosti na reálně plánovanou výstavbu či opravy železnic v Libereckém kraji. Záměrem plánovaný roční objem těžby ve výši 840 000 t je maximálním předpokladem, nikoli jednoznačně daným každoročním objemem těžby. A pokud se jedná o záměr s výhledem na dobu více než 20 let, je logické, že se krajský úřad nezabýval pouze potřebou kameniva této kvality na reálně uvažované stavby tohoto druhu, ale vycházel z celé řady koncepčních dokumentů z oblasti dopravy, místního rozvoje či surovin, na základě kterých lze presumovat potřebu kameniva v delším časovém horizontu. V podrobnostech soud odkazuje na argumentaci krajského úřadu na str. 39 a 40 jeho rozhodnutí. K úvaze o alternativní těžbě v kamenolomu X, u kterého krajský úřad zmínil těžkou dopravní dostupnost a absenci napojení na dálnici či silnici I. třídy, lze uvést, že absence obdobného napojení ložiska v dobývacím prostoru X je z tohoto pohledu nesrovnatelná, neboť kamenolom v tomto dobývacím prostoru má možnost dopravy vytěženého kameniva přímo po železnici. Argumentace žalobců tuto skutečnost přehlíží, z hlediska ochrany přírody se proto jeví jako účelová. Dílčí námitka týkající se existence dalších 8 disponibilních ložisek čediče, které nejsou před ukončením těžby, z celkového počtu 18 využívaných ložisek v Ústeckém kraji, je dokladem vytržení jednotlivých tvrzení z celkového kontextu důvodů uváděných krajským úřadem na podkladě posudku České geologické služby. Žalobci neuvádějí žádné argumenty, z nichž by bylo možné dovodit, že záměry s nimiž počítají koncepční dokumenty (viz též str. 33 a 35 prvostupňového rozhodnutí), z nichž krajský úřad dovozoval veřejný zájem, resp. naléhavé důvody ekonomického charakteru, budou dosaženy i v případě provozu pouze oněch 8 zbývajících kamenolomů v Ústeckém kraji, na které se žalobci odvolávají. Nelze přehlédnout, že krajský úřad reflektoval nepříznivou situaci v oblasti využívání ložisek především stavebního kamene a argumentoval v této souvislosti kapitolou 3.2.8 Surovinové politiky ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů, která deklaruje zájem na zachování kontinuity ročního objemu produkce stavebních ložisek a vyváženosti počtu využívaných ložisek. Z tohoto pohledu soud neshledal pochybení krajského úřadu, který dovedl, že podmínka neexistence jiného uspokojeného řešení ve smyslu § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny byla splněna.

VII. Závěr a náklady řízení

84. Ze shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a dle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému. Soud využil možnosti dané mu § 78 odst. 3 s. ř. s., a protože k vytknutému procesnímu pochybení došlo již v řízení před krajským úřadem, zrušil soud i prvostupňové rozhodnutí. V dalším řízení jsou správní orgány v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. vysloveným právním názorem soudu vázány.
85. O žalobě soud rozhodoval v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení. Původně sice soud nařídil ve věci ústní jednání, nicméně nakonec v rámci přípravy senátu na jednání usoudil, že tu jsou důvody pro zrušení napadených rozhodnutí pro vady řízení, proto nařízení jednání zrušil. Současně si soud dovolí poznamenat, že žalobci svou obsáhlou žalobní argumentaci doplňovali, žalovaný měl možnost ve svém vyjádření reagovat i na toto doplnění, stejně jako osoba na řízení zúčastněná, která podala vyjádření, v němž podrobně polemizovala s veškerou žalobní argumentací. Procení práva účastníků řízení ani osoby zúčastněné na řízení proto nemohla být postupem soudu dotčena.

86. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
87. Ve věci byli úspěšní žalobci, náleží jim proto náhrada nákladů řízení. Ty byly u každého z žalobců tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků ve výši 3 000 Kč. Dále odměnou advokáta za 2 úkony právní služby po 2 480 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) ve spojení s § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]. Ačkoli byly úkony právní služby učiněny před spojením žalob ke společnému rozhodnutí, soud aplikovat § 12 odst. 4 advokátního tarifu, neboť zastoupení žalobců bylo sice převzato samostatně a samostatně byly podány i žaloby, soud ovšem zohlednil, že žaloby mířily proti jedinému napadenému rozhodnutí a obsahově byly prakticky totožné jako kdyby byly podány společně. Odměnu za právní úkon doplnění žaloby, které podali žalobci a) a c), soud nepovažoval za účelně vynaložené náklady, neboť žalobci jen rozvíjeli žalobní argumentaci ve vztahu k důkazům, na které se odvolávali již v žalobách, nereagovali na argumentaci žalovaného ani osoby zúčastněné na řízení a nic jim nebránilo, aby argumentaci zahrnuli již do žalob. Dále byly náklady řízení tvořeny u každého z žalobců náhradou hotových výdajů ve výši 600 Kč (2 x 300 Kč za 2 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu). Osvědčení o registraci advokáta k DPH nebylo předloženo. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí pro každého z žalobců částku 7 960 Kč.
88. O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení rozhodl soud dle § 60 odst. 5 s. ř. s. tak, že se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává, neboť jí v řízení nebyla uložena žádná povinnost, s jejímž splněním by jí takové náklady vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 8. říjen 2020

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu